

Syysmatka Helsingistä Carvoeiroon 13. – 23.11.2011

Sunnuntai 13.11.2011

Ruoholahti – Vuosaaren satama - Itämeri

Monta päivää jatkuneiden puuhien uuvuttamina ja kovasti univelkaisina pääsimme lopulta matkaan. Finnstarin oli määrä lähteä Vuosaaresta kello 15.

Kotona Ruoholahdessa napsautimme oven lukkoon puoli kahdelta ja Vuosaaren sataman lähtöselvityksessä olimme muutama minuuttia vaille kaksi. On aikamoinen etu asua pääkaupunkiseudulla matkalle lähdettäessä.

Lähtöselvitys sujui vauhdilla ja vajaan vartin päästä olimme jo laivassa ja A2-luokan ulkoyhtissä. Matkasta ko. hyttiluokassa auton kera 50 prosentin kausialennuksella veloitettiin yhteensä 260 euroa. Ei hullumpi hinta! Matkustajia laivalla oli alennuksesta huolimatta vähän.

Vasta laivassa tajusimme, että Travemüнден saavuttiinkin jo maanantai-iltana eikä tiistaiamuna, kuten olimme ajatelleet. Kiireesti siis varaamaan yösijaa Lyypekistä maanantain ja tiistain väliseksi yöksi. Tutussa lbiksessä oli tilaa ja varaus hoitui helposti.

Koko päivän paaston jälkeen laivan illallisen valikoimat tuntuivat niukanlaisilta. Oli kuitenkin erinomaista lohta ja siianmätiä ja lämpimästä pöydästä löytyi paistettua siikaa. Monipuolisempaa sa-laattivalikoimaa olisimme toki toivoneet.

Maanantai 14.11.2011

Itämeri - Lyypekki

Nukuimme lähes 12 tuntia. Katselimme aamutelevision ohjelmat puoliunessa. Kymmenen hujakoilla hipsimme Café Verdeen aamukahville. Karppaaja Marja otti kahvin kanssa omenan ja banaanin, Ristolle maistui kakunpalanen.

Sää ulkona oli loistava, vain merenpinnassa pientä väreilyä. Eilen säätiedotuksessa oli lupailtu tuulta 14 m/s. Eipä ollut tietoaakaan moisesta ilmasta. Kahvikupposen ääressä lueskelimme viikonlopun iltapäivälehtiä ja iltapäivän loikoilimme hytissä nauhoitettuja tv-ohjelmia katsellen ja torkuskellen.

Laivapäivän illallinen tarjottiin klo 18.30. Valikoima oli eiliseen verrattuna erinomainen. Nyt löytyi yrttimaustettuja simpukoita ja isoista katkaravuista tehtyä Välimeren salaattia sekä savuankerias-ta, Riston erityisherkkua. Siianmätikin oli tuoreempaa kuin eilen.

Laiva rantautui Travemündeeseen aikataulussa klo 20.30. Kymmenen minuutin kuluttua olimme jo ulos ajavassa autoletkassa.

Navigaattori-TOMTOM ("Tomppa") ohjasi meidät luonnikkaasti Lyypekin Ibikseen. Sataa tihuutti hieman. Asteita oli +4. Nautimme yömyssyt Ibiksen baarissa. Muita asiakkaita ei näkynyt.

Huoneen hinta autotalleineen oli 72 euroa. Hyvä talli, josta oli hissillä suora yhteys huonekerrok-siin.

Tähän mennessä oli Hondan matkamittariin Ruoholahdesta Lyypekkiin kertynyt vaivaiset 36 kilo-metriä.

Tiistai 15.11.2011

Lyypekki – Hannover –Kassel – Marburg - Braunfels, yht. 520 km

Tämän päivän kaikki muistiinpanot katosivat sekunnin murto-osassa taivaan tuuliin yhdellä virhe-painalluksella. Olimme juuri ennen lähtöämme hankkineet kirjamesuilla iPad2-taulutietokoneen ja niin yksinkertaiseksi ja käyttäjäystävälliseksi kuin tuo vempain olikin mainostettu, niin emmekö vain onnistu-neet heti tonttuilemaan.

Muistinvaraisesti kirjataan tiistailta seuraavaa.

Marja lähti heti aamuyhdeksältä ripeällä askelluksella Lyypekin kauppakaduille tutkimaan kauden muotivirta-uksia. Sää oli harmaa ja asteita alle 10.

Keskustan tavaratalojen vaatteiden ja tavaroiden hypis-tely tuotti suuren pettymyksen. Valikoimat olivat surke-at. Euroopan taloustilanneko oli ennen niin iloisen sak-salaisen ostovimman tyrehdyttänyt, kun asiakkaitakaan ei näkynyt missään? Joulutori oli vasta rakenteilla. Ai-noa valonpilkahdus olivat paperikauppojen ihanat jou-lukorttivalikoimat!

Riston kanssa oli sovittu treffit Raatihuoneen torin kul-malle klo 11. Ja kuinka ollakaan Marja ensimmäisen kerran kaikkien kauppareissujensa historiassa oli pai-kalla ennen määräaikaa. Risto ei ollut uskoa silmiään.

Teimme vielä yhdessä pienen kierroksen Karstadtin tavaratalossa ja nautimme yhdistetyn aamiaislounaan torin kulman kahvilassa. Marja söi valtaisan katkarapusalaatin "kulhoineen" päivineen ja Risto matjes-annoksen, kuinka muuten. Salaattikulho oli muuten muotoiltu filotaikinasta.

Lyypekistä aloitimme 95-tankkauksen jälkeen (1,320 €/l) Euroopan läpiajon. Suuntasimme kohti Hannoveria. Koska iltapäivä oli jo käsillä ja sääkin liian harmaa valokuvia ajatellen, päätimme ajaa moottoritietä Kasseliin saakka ja vasta sieltä punaiselle tielle Marburgin ohi Braunfelsiin.

Braunfelsiin saavuimme pimeässä. Huone oli ennakoon varattu Gasthof am Turm-nimisestä hotellista linnan muurien kupeessa. Viimeinen vapaa huone, näin eBookersilta oli informoitu. Paikan päällä totesimme, että hotelli oli lähes tyhjä.

Huoneemme oli toisessa tai kolmannessa kerroksessa, rappuja ja käytäviä meni sinne tänne ja kerroksista ei saanut tolkkua. Ravintolan kokkipoika hälytettiin kantamaan laukukamme, kun voivottelimme hissien puutetta. Tilava huone oli talonpoikaistyylillä sisustettu, kylpyhuone oli ruhtinaallinen ja vielä toinenkin wc.

Juuri kun olimme saaneet tavarat huoneeseen ja kokkipoika oli kipittänyt tiehensä, alkoi kimeä haukunta seinän takaa. Marja kauhuissaan, että tätäkö tulee olemaan koko seuraava yönseutu.

Huoli oli kuitenkin turha, sillä asiasta vastaanotossa mainittuamme, meille haettiin takahuoneesta hotellin esite ja näytettiin kuvia OSKARISTA. Kymmenvuotias Oskar-koira oli hotellin arvostettu isäntä ja oli tietenkin isännän elkein toivottanut vieraat sydämellisesti tervetulleiksi.

Hotellimme ravintolassa oli aito saksalainen oluttupatunnelma. Nurkkapöydässä istui neljä harmaantunutta herraa korttia läiskimässä, pelipöytä oli peitetty vihreällä veralla ja korttien sekoittaminen ja jakaminen tapahtui sellaisella vauhdilla, etteivät papat olleet ensimmäistä kertaa asialla. Olutta ja viiniä kului ja peleistä pidettiin tarkkaa kirjaa.

Illallisvieraita oli muutama meidän lisäksi. Illalliseksi tilasimme nautan ulkofileetä (R) ja posua (M). Riston annos sai yhden sianpään ja Marjan kaksi. Aperitiiveineen ja ruokajuomineen illallisen hinnaksi tuli yhteensä 50 €.

Keskiviikko 16.11.2011

Braunfels-Wetzlar-Limburg-Anspach- Hessenpark-Bad Schwalbach-Sankt Goar, yht. 285 km

Aamiaisen ja linna-aluekierroksen jälkeen matka jatkui kohti Wetzlaria. Ennen hotellista poistumista kävi Oskar esittäytymässä meille henkilökohtaisesti. Yöpyminen hinta aamiaisineen oli 67 €.

Sää oli hyytävän kylmä, maa huurteessa ja asteita -1. Risto oli ajatellut, että pelaisimme kierroksen golfia Braunfelsin kentällä, mutta sää oli niin harmaa ja kalsea, että emme viitsineet. Sitä paitsi kenkien ja mailojen esille kaivaminen auton uumenista olisi ollut liian työläs operaatio. Niinpä päätimme keskittyä läheisten vanhojen kaupunkien tutkimiseen.

Ensiksi ajoimme Lahn-joen rannalla olevaan Wetzlariin. Wetzlar on yksi German Timber-Framework Roadin kaupungeista (saksalaisten ”puolipuisten” talojen reitti). Kaupunki on tunnettu vanhasta kaupungistaan ja keskiaikaisesta kirkostaan. 1500- ja 1600-luvuilta peräisin olevat talot olivat viimeisen päälle kunnostettuja ja talojen väliset kadut kapeaakin kapeampia.

Wetzlarin katedraalin rakennustyöt oli aloitettu vuonna 1230 ja ne olivat vieläkin kesken. Pohjoinen kellotorni on edelleen rakentamatta. Pitkän rakennushistoriansa vuoksi kirkossa sekoittuivat ro-

maaninen pyörökaarityyli, goottilaiset korkealle kohoavat tornit ja lasimaalausikkunat ja 1600-luvun barokkimainen runsaus. Katedraali on toiminut yhdistettynä roomalais-katolisena ja protestanttisena kirkkona 1500-luvulta lähtien.

Wetzlar oli huomattavasti vilkkaampi kuin Braunfels ja jos sää olisi ollut suotuisampi, niin ulkoilmakahviloissa olisi ollut mukava istuskella. Nyt oli kuitenkin hirmuisen kylmää ja kuvaajalla kädet niin kohmeessa, että oli pakko piipahtaa sisätiloihin lämmittelemään. Lämmittelypaikka oli hyvin valittu, ainakin Marjan mielestä. Kyseessä oli sisustustarvikekauppa ja tottahan sieltä jotain tarttui mukaan. Tällä kertaa ihanat amaryllisgobeliinitabletit.

Vähän ennen puoltapäivää jätimme Wetzlarin ja suuntasimme kohti Limburgia. ”Tompalla” oli musta aukko tietämyksessä. Löysi kaksi Limburgia, toinen oli 500 kilometrin ja toinen 250 kilometrin päässä. Meidän tarkoittamamme Limburgin piti olla noin 45 kilometrin päässä lähellä Koblenzia. Ja juuri ennen matkaa oli kartat päivitetty! Navigaattoriin olisi pitänyt ilmeisesti kirjoittaa Limburg an der Lahn, niin se olisi löytänyt myös tämän Limburgin. Lämpömittari näytti 2 astetta ja aurinko kurkisteli sumuverhon takaa. Sää muistutti kirpeää pakkaspäivää. Ruskat olivat menneet, vain ruskeat lehtikasat olivat muistona puiden juurilla.

Historiallinen Limburg on nykyisin 34 000 asukkaan ja hyvin säilyneiden ”puolipuisten” talojen kaupunki. Kaupungista löytyy yksi Saksan vanhimmista puolipuisista taloista osoitteesta Römer 2-4-6. Se on rakennettu vuonna 1289 ja on kuin ihana arkkitehtoninen koru!

Limburgilla on pitkä historia. Ensimmäisen linnan rakennustyöt aloitettiin jo vuoden 800 paikkeilla suojaamaan merkittävää kauppätietä ja Lahn-joen ylitystä juuri tässä kohdassa. 1200-luvulla Limburgin linna rakennettiin siihen malliin kuin se on nykyään. Linnan ympärille rakensivat varakkaat kauppiasperheet talojaan ja näiden ympärille rakennettiin ensimmäinen kaupunginmuuri. Ensimmäisen muurin ulkopuolelle nousivat työläisten talot ja asumukset ja myös nämä talot pääsivät muurien suojaan, kun toinen kaupunginmuuri rakennettiin. Kaikki historian vaiheet olivat aistittavissa vanhan kaupungin kapeilla kaduilla.

Pistäydyimme myös Limburgin kauniissa katedraalissa, St. Georgsdomissa, joka on rakennettu vanhan luostarikirkon paikalle 1200-luvulla. Vanhan kirkon jäänteitä oli edelleen nähtävänä nykyisen katedraalin sisällä. Kirkon länsifasadi 37 metrisine kaksoistorneineen ja voimakkaaine väreineen on upea näky. Fasadin väreinä ovat valkoisen lisäksi punainen, okra, musta ja vihreä. Kirkon sisätilat ovat erityisen kauniit kirkkoa kiertävine pylväskaariparvineen ja korkeine kattokaarineen.

Kirkolta laskeuduimme alakaupunkiin ihastellen matkalla TALOJA. Nautimme lämmikkeeksi mukilliset glüweinia. Mielenkiintoisia ravintoloita oli paljon, samoin ulkoilmakahviloita ja museoita. Limburg kietoi meidät pauloihinsa ja lupasimme palata ensi syksynä uudelleen ajan kanssa. Katsoimme jo hotellinkin valmiiksi, Frankfurter Hof, ihan vanhan kaupungin kupeessa ja autotalli. Kai-

ken kaikkiaan Limburgin vanha kaupunki oli ehkä upein, mikä meitä oli koskaan tullut vastaan. Suosittelemme!

Limburgista lähdimme Anspachin suuntaan. Pellot vihersivät tien molemmin puolin. Upeita, kumpuilevia maalaismaisemia, asteita +4 ja tienposket valkoisen kuuran peitossa.

Matkalla oli tarkoitus tutustua Hessenparkin ulkoilmamuseoon. Poikkesimme siis sinne. Museoalue oli laaja ja siellä oli mahdollisuus tutustua yli 400 vuotta vanhaan maaseudun elämäntapaan. Alueella oli yli 100 historiallista rakennusta, entisaikojen työpajoja, museoita ja erilaisia näyttelyitä. Siellä järjestetään lukuisia teatteri- ja musiikkitapahtumia. Parillaan oltiin rakentamassa jouluisia tapahtumatoria 26.11. avattavia joulumarkkinoita varten.

Valitettavasti pimeän tulo oli lähellä ja museoalue osoittautui niin laajaksi, että meillä ei ollut mitään mahdollisuutta käytettävissä olevan aikataulun puitteissa tutustua alueeseen. Pistäydymme porttien sisäpuolella, käväisimme rautataontatöitä esittelevässä näyttelyssä ja pullamyymälässä, kiersimme torialueen ja ostimme pussillisen mehukkaita omenoita. Ja jälleen kerran jouduimme toteamaan, että tulemme joskus uudelleen. Sen verran alueesta kuitenkin näimme, että jos näillä main liikkuu, niin kannattaa ehdottomasti painaa jarrua ja tutustua Hessenparkiin. Netistä löytyy Hessenparkin kuukausitapahtumakalenteri osoitteesta www.hessenpark.de.

Hessenparkista ajoimme upeita maisemateitä Bad Schwalbachiin. Aurinko laski oranssinpunaisena kumpujen taakse.

Sankt Goariin ajoimme suureksi osaksi moottoritietä. Ilta pimeni, liikenne oli rauhatonta ja nykivää. Yksi onnettomuuskin havaittiin matkan varrella. Monta autoa ja ihmisiä makaamassa tienposkessa. Emme pysähtyneet, koska apua näytti olevan jo paikalla.

Reinin rannalle saavuimme pimeiden metsien läpi noin puoli seitsemältä. Ja ei kun vauhdilla Reinin ylittävään Loreley-lauttaan. Olimme niin iloisia, kun lautauksen aikataulu oli osunut kohdalleen kuin tilauksesta. Hetkessä olimme Reinin toisella puolella ja läksimme ajelemaan rantatietä kuviteltuun Goarin suuntaan. Arvelimme kilometrin sisällä hurauttavamme tutun Goarin mukavan hotelli Hausenin eteen ja unelmaisten lihapatojen äärelle. Mutta ajettuumme runsaat 15 km "etelään", olimme jo lähellä Koblensia. Jotain oli siis pahasti vialla. Karttatarkistusten jälkeen havaitsimme ajaneemme juuri päinvastaiseen suuntaan ja olevamme lisäksi Reinin väärällä puolella. Miten näin oli päässyt käymään, oli täydellinen mysteeri. Ennen lautauksen ajamista olimme jo olleet Sankt Goarissa ja tulleet lautalla sisärakennuksen Sankt Goarhausenin puolelle. Ei muuta kuin takaisin 15 km samalle lautalle ja yli Sankt Goarin puolelle. Etsimämme hotelli Hausen oli aivan lauttarannan vieressä. Valitettavasti hotelli oli suljettu. Päätimme etsiä jonkun muun hotellin ja hetken edestakaisen ajelun tuloksena löysimme Hotel Loreleyblickin. Huone jokinäkymällä aamiaisineen maksoi 88 €, jossa jokilisen osuus oli noin 10 €. Olimme väsyneitä ja ikionnellisia, että yösiija löytyi ja vielä Reinin varrelta.

Illallisen söimme hotellin ravintolassa. Molemmilla kunnon pihvit eri kastikkeilla ja perunoilla. Risto söi perunat ja Marja salaatin. Illallisen hinta aperitiiveineen ja ruokaviineineen oli yhteensä 45 €. Suosittelemme hotellia: hyvät huoneet ja miellyttävä isäntäväki.

Torstai 17.11.2011

Sankt Goar-Moselkern-Cochem-Bernkastel Kues-Morbach-Kirn-Saarbrücken, yht. 290 km

Asteita +4,harmaata, ei sadetta.

Aamiainen oli hyvä. Huoneen ikkunasta napsimme paljon kuvia Reinillä kulkevista laivoista, upeasta näköalasta joelle ja Loreleyn vuoresta toisella puolella jokea. Olimme Keski-Reinillä ja noin puolessa välissä UNESCO:n maailmanperintökohteiden luetteloon vuonna 2002 liitettyä 65 kilometrin Reinin patkkaa välillä Koblenz – Bingen. Matkalle mahtuu yli 40 keskiaikaista linnaa ja linnoitusta sekä monia viinikyliä.

Hotellista lähdimme kymmeneltä samaa tietä kuin olimme illalla St. Goariin tulleetkin. Lähtöämme hotellin takapihalla säästivät vankkarakenteiset vahtikoirat, jotka iltapimeässä olivat kuulostaneet karmeilta möröiltä, mutta päivänvalossa näyttivät yli-innokkailta höppänoiltä. Ne oli suljettu tylsään verkkoaitaukseen ja ajankulukseen ärhentelivät ohikulkeville. Näytti kuin niiden suurin haave olisi ollut se, että joku olisi uskaltanut vähän pajaamaan. Me emme kuitenkaan.

Ajaessamme jyrkkää rinnettä ylös osui silmiimme LINNA. Ei muuta kuin Honda parkkiin ja ulos tutkimaan tuota ilmestystä.

Kyseessä oli Burg Rheinfels, Rheinfelsin linna. Linnan rakennustyöt oli aloitettu v. 1245 ja se oli ollut merkittävä puolustuslinnake siihen saakka, kunnes Ranskan vallankumousarmeijan joukot tuhosivat sen v. 1797. Tämän jälkeen linnoitus toimi lähinnä lähitienoiden rakennusprojektien kivi-varastona ja louhoksena. Onneksi vuonna 1843 Preussin prinssi William, myöhemmin keisari Wilhelm I, tuli hätiin ja pelasti sen mitä linnasta oli vielä jäljellä. Vuodesta 1925 lähtien Sankt Goarin kaupunki on omistanut linnan. Linna on Reinin varren linnoista suurin. Vanha linna on lähes raunioina, mutta linnan uloimmat rakennukset toimivat nykyään luksushotellina (Hotel Schloss Rheinfels), "wellness"-keskuksena, ravintoloina ja museona. Sijainti korkealla Sankt Goarin yläpuolella on mykistävää. Tuntui kuin olisimme hetkessä siirtyneet 1000 vuotta taaksepäin.

Linnaihastelujen jälkeen matka jatkui ylätasangolla keväänvihreiden maisemien läpi, kunnes "Tomppa" aivan yllättäen kampesi meidät moottoritielle. Olimme puulla päähän lyötyjä, koska kartan mukaan moottoritietä ei pitänyt olla mailla eikä halmeilla Moselkerniin mentäessä. Seuraavasta poistumassa ulos ja "Tompalle" kurinpalautus, ei moottoriteille, please. Koko ajan sai olla varuillaan tuon uuden päivitetyin "Tompan" kanssa. Muutettiin asetuksia niin, että moottoriteitä tuli välttää. Katsotaan mitä se onneton keksii seuraavaksi.

Onnistuimme kuin onnistuimmekin pääsemään takaisin maalaismaisemiin ja Moselin rannalle. Ajelimme joen rantaa auringonpaisteessa ja suotuisissa olosuhteissa. Kuvia vastarannalta tuli otettua melkoinen määrä. Ennen Cochemia aurinko meni pilveen ja sää harmaantui.

Cochemissa vierähti pari tuntia mm. joutsenpariskunnan ostosreissua seurattaessa. Kaksi joutsenta marssi määrätietoisesti Moselin rannalta kaariholvikujien ja kapeiden katujen kautta kävelykadulle. Rouvajoutsen pysähtyi tutkimaan katutiskien valikoimia. Fleece-lapaset ja -pusakat olisivat olleet rouvan mieleen. Herrajoutsen tuli pienen matkaa perässä ja tärisytteli kiivaasti pyrstöään siihen malliin, että ei, ei rouvaseni. Näin matka jatkui kunnes pariskunta tuli erään leipomon nurkalle. Täähän se sitten jäi oleilemaan. Marjan oli pakko piipahtaa leipomoon parhaita täytekroisanteja ostamaan, jotta joutsenrouvan kauppareissu ei olisi mennyt ihan hukkaan. Eikä tärisytellyt joutsenherakaan enää pyrstösulkiaan pullanpaloja popsiessaan.

Viime vuonna mieltä kaivertamaan jäänyt golffaripatsas löydettiin entisestä myymälästä, mutta ei tuntunut enää yhtään siltä, että tuo pitäisi ostaa. Marja sanoi, että jos tuo ostetaan palkinnoksi, niin ikinä ei niitä kilpailuja halua olla voittamassa.

Patsaanoston sijaan siirryimme läheisen cafeterian Moselin puoleiselle terassille maistelemaan omenastruudelia ja kirsikkapiirasta kermavaahdon ja kahvin kera.

Cochem on aina käymisen väärtti, totesimme. Tällä kertaa joutsenpariskunta tarjosi meille mieluisan muiston. Ja lämpötilakin oli muka kivunnut ykskaks +10:een. Täytyi olla Cochemin taikaa tuokin lämpötilan nousu.

Cochemista ajelimme Moselin rantaa etelään. Pelargoniat kukkivat hullunlailla kaikkialla. Bernkastel Kues an der Moselin jälkeen erosimme joesta suunnaten kohti Morbachin kippuraisia teitä. Ylätasangolla oli vihreitä lammaslaitumia ja komeita kuusimetsiä. Vettä alkoi ripsutella ensimmäisen kerran tällä matkalla. Parikymmentä kilometriä ennen Kirniä valtava aurinkopaneelipelto. Paneeleita silmäkantamattomiin.

Päätimme yöpyä Saarbrückenissä. Soitto tuttuun Ibikseen. Oli vapaita huoneita, toisin kuin viime syksynä. Illallinen Ibiksen vieressä olevassa El Sombrossa oli taas mieluisa kokemus. Mitkä liha-annokset ja lettukestit! Ikinä ei tämän jälkeen syödä mitään, arvelimme. Kolme sianpäättä!

Illalla seilailimme vielä iPadilla netissä ja uutisilla. Eduskunnan lehtereillä oli joku Tuomioja-fani pistänyt ranttaliksi.

Perjantai 18.11.2011

Saarbrücken - Wachenheim - Neustadt an Der Weinstrasse - Maikammer - Burnweiler - Annweiler - Leinsweiler - Bad Bergzabern - Wissenbourg – Haguenau, yht. 230 km

Aamu valkeni todella harmaana. Pilvet roikkuivat matalalla. Vaikka eilen söimme itsemme tainnoksiin, menimme hotellin aamiaiselle. Saarbrückenin Ibiksen aamiaisen oli keskivertoa parempi munakkaineen ja pekoneineen, makkaroita löytyy montaa laatua ja monia juustoja ja Ristolle rapeita kraisantteja.

Puoli yhdeltätoista pääsimme jatkamaan matkaa. Päivän teemana oli tutustuminen 85 kilometriä pitkään Saksan viinitiehen Pfalzin maakunnassa, joka on Saksan viinituotannon sydänmaita. Idean tähän Risto oli saanut vuoden 2010 heinäkuun Hesarin matkailusivuilta. Viinitien oli määrä kulkea läpi somien viinikylvien ja sivuta uljaita linnoja.

Annoimme ”Tompalle” ohjeeksi ”Wachenheim” ja ajoimme moottoritietä runsaat 100 km ja sitten ohjeiden mukaan pieneen kyläpahaseen. Tästä piti viinireitin alkaa. Kovin näytti kylä pieneltä ja vaatimattomalta. Ainoa elonmerkki oli kirjava kissa, kaksi puita karsivaa miestä ja lehtiä haravoiva nuori nainen. Viinitarhat toki aukesivat kylän reunalta laajoina. Risto jo ehti epäillä koko viinireittiä, josta oli haaveillut vuoden päivät. Meidän piti nimittäin ajaa tämä reitti jo viime syksynä, mutta erilaisten sattumusten ja reittimuutosten vuoksi se jäi tekemättä. Nyt siis olimme paikkaamassa viimevuotista puutetta. Ja ensimmäinen kylä oli tällainen pikkuriikkinen.

Tästä kylästä läksimme ajelemaan Neustadt an der Weinstrasseen. ”Tomppa” kertoi, että matkaa sinne oli 42 km. Ristoa kummastutti matkan pituus, piti kuulemma olla vain hieman yli 10 km.

Ajelimme ja ihmettelimme ja yks kaks tupsahdimme Wachenheimiin. Kylään, jossa luulimme jo olleemme.

Tämä Wachenheim oli toista maata. Viinikellareita oli runsaasti ja nyt alkoi näyttää siltä kuin pitikin. Viiniköynnökset, joskin tähän vuoden aikaan lähes lehdettöminä ja rypäleettöminä, kiemuroivat katujen yli. Viiniä olisi pitänyt käydä maistelemassa joka talossa, mutta valitettavasti meillä ei ollut palkattua kuskia hoitamassa matkan etenemistä. Ei siis maisteltu, ihastelimme vain kaikkea näkemäämme. Kyliä oli tiuhaan, toinen toistaan somempia. Kylien välissä aukenivat laajat viinitarhat, laajemmat kuin olimme missään nähneet. Vahinko, että maisema peittyi harmaaseen usvaan ja rajoitti näin näkemistä ja etenkin kuvaamista. Sitten muutamaa kilometriä ennen Herxheimia viinitarhojen välissä pilkotti ihmeellisiä vihreitä alueita. Ja eikös vain, golfkenttähän se siellä. Väylät luikertelivat hauskasti viiniköynnösten välissä. Houkuttelivat pelaamaan.

Neustadt an der Weinstrasse osoittautui liian suureksi. Viinikellarit levittäytyivät suurelle alueelle. Kylästä ei saanut pikavisiitillä mitään otetta, joten jatkoimme pysähtymättä eteenpäin.

Suosikiksemme nousi Maikammer, jossa jalkauduimme. Totesimme, että tänne olisi mukava tulla useammaksikin päiväksi ja tehdä tutkimusretkiä lähikyliin. Hotellinkin katsoimme valmiiksi, Gasthaus Goldener Ochsen. Maikammerissa tapasimme Euroopan ystävällisimmät ihmiset ja kohteliaimmat nuoret. Kaikki vauvasta vaariin tervehtivät iloisesti silmiin katsoen ventovieraita vastaan tulijoita. Yllättävintä oli, että niin tekivät myös murrosikäiset pojat.

Matka jatkui, asteita +7 ja hyvin harmaata, kuvausilmaksi onnetonta. Myös Annweiler Burg Trifelsin kaupunki oli meille liian iso ja levittäytyi joka puolelle. Poistuimme äkkiä. Ei olisi kannattanut tehdä tätä poikkeamaa viinietelä. Ihasteltavaa reitillä kuitenkin riitti hämärän tuloon saakka.

Lupasimme itsellemme, että tulemme takaisin, mutta kuukautta, puoltatoista aikaisemmin. Mikä vilske kylissä silloin onkaan. Ja jos vielä aurinko paistaisi. Nyt viinit olivat jo tynnyreissä muhimassa. Ja linnojen ritarielämäkin jäi tutkimatta.

Ylitimme Ranskan rajan puoli viiden maissa Wissembourgissa ja pysäköimme kadun varteen. Oli pilkkopimeää. Yritimme puhelimesta tehdä Haguenauun Ibikseen huonevarausta. Emme ymmärtäneet Ibiskirjan puhelinnumeroiden etunumeroista mitä numeroita piti ottaa tai jättää pois. Yritimme eri vaihtoehtoja tuloksetta. Tällöin auton ikkunaan koputettiin ja nuori nainen tiedusteli voisiko auttaa. Oli havainnut, että näpyttelimme puhelinta ja olimme neuvottoman oloisia. Kerroimme ongelmamme ja hetkessä asia oli ratkaistu. Yhteys Ibikseen ja tieto, että tilaa on ja tervetuloa. Ihastuttava auttajamme oli jo korot kopisten kiiruhtanut omille teilleen, tuskin ehdimme kiitoksen sanaa lausua. Ja että ranskalaisetko muka tympeitä ja epäystävällisiä?

Haguenauussa katsastimme muutaman muunkin hotellin, mutta päädyimme kuitenkin Ibikseen. Ratkaisevaa oli Ibiksen yhteydessä oleva pihviravintola La Boucherie.

Ibiksen sisätilat osoittautuivat poikkeuksellisen tyylikkäiksi, ei olisi uskonut Ibiksessä olevansa. Vastaanotossa oli ystävällinen palvelu ja pihviravintola oli erinomainen. Alkuruuuksi Ristolla tietenkin hanhenmaksaa, Ranskassa kun oltiin ja Marjalla etanoita. Pääruokana Ristolla tournedos ja Marjalla ceasarsalaatti. Hyviä molemmat. Ravintola oli lähes täynnä ja asiakkaat olivat pääosin muualta kuin hotellista. Ibiksen asiakkaat saivat 10 prosentin alennuksen ja meidän laskumme oli 72 € viineineen, aperitiiveineen ja jälkiruokajäätelöineen.

Ruokailun jälkeen vielä kamerapuuhiä ja matkakertomuksen muistiinpanoja hotellihuoneessa.

Lauantai 19.11.2011

Haguenau - Strassburg - Colmar – Saint Dié des Vogues - Gerardmer - La Bresse - Belfort - Bourg en Bresse, yht. 525 km

Hotellin aamiainen edusti kuulemma ns. vihreää linjaa. Itse piti paistaa pekoni ja keittää munat. Omenasose oli onneksi jo talonpuolesta keitetty. Monipuolisesti oli leikkeleitä, hedelmäsalaatteja ja erilaisia leipiä ja kakkuja.

Kymmeneltä olimme valmiit jatkamaan matkaa. Tänään oli tiedossa vuoristopäivä eilisen viiniretkipäivän jatkoksi.

Sää oli harmaampi kuin koko matkalla tähän asti, asteita +5. Ajattelimme ajaa moottoritietä niin pitkälle, että sää vähän selkenisi. Honda siis moottoritielle ja ”Tompalle” suunnaksi Mulhouse. Runsaan puolen tunnin ajon jälkeen alkoi kirkastua ja me mieluilimme pienemmille teille.

Colmarin kohdalla annoimme ”Tompalle” ohjeeksi lyhin reitti ja Saint Dié des Vosges.

Vuoristoretki alkoi. Ajelimme lähellä Saksan rajaa, Vosgesin vuoristomaisemissa. Vosgesin korkein huippu on Grand Ballon 1424 m.

Ihania kumpuilevia maisemia, metsäistä vuoristoa, tuuheita kuusia niin tiheässä, ettei olisi uskonut puiden voivan kasvaa noin komeiksi tuollaisessa ruuhkassa. Jokaisen vähänkään korkeamman vuorenyppylän päällä komeili tähystystorni tai ainakin rauniot. Vihollisia oli aikoinaan tähystelty ahkerasti täällä Alsacessa, jossa isännät ja alueiden nimet olivat vaihtuneet useissa sodissa historian aikana Saksan (Elsass) ja Ranskan (Alsac) välillä.

Läpiajettujen pikkukylien ja kaupunkien pääkatujen yllä keikkui erilaisia jouluvalonauhoja. Niin pientä kylää ei ollutkaan ettei näitä viritelmiä olisi laitettu. Esimerkiksi Sainte-Marie aux Minesissä olivat muutkin kuin pääkatu koristeltu runsain jouluvaloin. Kaupunki on tunnettu kaivoksistaan. Väitetään, että jo 200–300-luvuilla jKr. seudulla oli harjoitettu kaivostoimintaa. Virallisesti siitä puhuttiin asiakirjoissa kuitenkin vasta 1000-luvulta lähtien.

Sainte-Marie aux Minesin laaksosta ajoimme Col de Sainte Marien huipulle (772 m). Emme käyttäneet Maurice-Lemairen tunnelia, joka on Ranskan pisin tietunneli (6872 m). Huipulla oli ravintoloita ja majoittumismahdollisuuksia. Sitten ”Tomppa” löysi taas sellaisen oikotien, että siinä oli tietämistä. Onneksi ei ollut vastaantulijoita, sillä ohitus olisi ollut mahdotonta.

Maisemat muistuttivat kovasti Sveitsin maisemia. Samanlaisia puutaloja vuoren rinteillä. Jokainen talo oli varautunut kylmään talveen valtavilla puupinoilla. ”Tomppa” pisti parastaan lyhimpiä reittejä suunnitellessaan. Päätieltä poikettiin jokaisen mutkan kohdalla erilaisille oikopoluille ja jopa ihmisten pihamaille. Näin oikaisemalla säästettiin muutama kymmenen metriä kerrallaan. Oikopolun jälkeen palattiin taas samalle päätielle. Ei tiennyt olisiko pitänyt itkeä vai nauraa tuolle vehkeelle! Koko ajan sillä oli joku jekku mielessä.

Reitti oli ihana ja mielenkiintoinen. Tankattiin ysivitosta ja hinta litralta oli 1,632 €. Saint Dié oli isompi paikka kuin olimme luulleet, laajat teollisuusalueet ja kauppakeskukset. Saint Diéstä matka jatkui vuoriston yli kohti Belfortia. ”Tomppa” ohjasi meidät taas oikotielle lehmälaitumien poikki.

Lehmät tuijottivat silmät selällään, että mikä ihmeen härveli tulee ajelemaan heidän laidunmaille.

Gerardmer oli mainoksista ja kaupoista päätellen vilkas hiihto- ja talviurheilukeskus. Lähes kaikkien talojen ikkunaluukut olivat kiinni. Sesonki ei ollut vielä alkanut. Asteita hiihtokeskuksessa oli +12, mikä oli tähän astisen matkan lämpöennätys.

La Bressessä, joka näytti myös talviurheilukeskukselta, oli mukavan näköinen Ibis keskellä kyläjoen rannalla. Oli kuitenkin liian aikaista ajatella yöpuulle asettumista, oli ajettu vasta 170 km. Ympäriällä kohoavat rinteet olivat täynnä autioita lomahuiloita.

La Bressestä jatkoimme vuoristokylien läpi milloin minkäkin moista reittiä. ”Tomppa” piti huolen siitä, että yllätyksiä riitti. Matkanteko oli niin hupaisaa, että emme uhallakaan viitsineet vaihtaa määräytyksiä, vaan halusimme katsoa miten hulluksi tämä vielä voi muuttua. Nythän meillä oli määrätteenä lyhin reitti Belfortiin.

Ajoimme ylös Col du Ballon d’Alsacelle 1167 metriin. Tie oli ammattipyöräilijöiden harjoittelureitti. Oli siinä polkemista. Ylhäällä oli myös runsaasti reppuselkäisiä patikoijia ja liitovarjolennon harrastajia.

Illan hämärtyessä oli pakko muuttaa suunnitelmia, vaihtaa kuskaa ja ajaa moottoritielle. Suuntana edelleen Belfort, sitten Besancon ja yöpymispaikaksi suunnittelimme Bourg en Bressen Ibistä.

Ibiksen pihaan kaarsimme vartin yli seitsemän. Marjan yhtäjaksoinen ajo oli jatkanut matkaa 285 kilometrillä. Emme jaksaneet lähteä etsimään ruokapaikkaa kaupungilta, joten Ibiksen illallisen piti kelvata. Tilasimme päivän menun, jossa oli alkupalana espanjalainen herkkulajitelmalautanen, pääruokana kinkkupasta ja jälkiruokana kolmen pallon jäätelöannos. Kaksi sianpäätä rapsahti, kun otimme huomioon laadun ja hinnan. Alkupalat ja jälkiruoka saivat 3 sianpäättä, mutta kinkkupastalle ei herunut päitä eikä saparoita.

Ennen nukkumaanmenoa katsoimme vielä Ranskan tanssii tähtien kanssa finaalin (Dance avec les Stars la Finale). Upea sensuullin seksikäs ohjelma.

Tässä Ibiksessä olimme yöpyneet muutamia vuosia sitten ja silloin tutustuimme lähellä olevaan luostariin. Sinne olisi ollut mukava mennä uudelleen, mutta meillä tuskin huomenna on siihen aikaa. Viimeksikin siellä vierähti useampi tunti.

Sunnuntai 20.11.2011

Bourg en Bresse - Lyon - St. Etienne - Aurec sur Loire – Beauzac – Vorey – Langogne - Puy en Velay – Mende – Montpellier, yht. 520 km

Klo 10.15 pääsimme liikkeelle. Sitä ennen matkanjohtaja Risto hyöri ja pyöri hotellihuoneessa karttoineen ja papereineen miettien minne seuraavaksi suunnataan.

Asteita +8. Kirkas pilvipouta. Ensimmäinen kirkas aamu tällä matkalla. Pieni pysähdys kaupungilla Broun kuninkaallisen luostarin (Monastère Royal de Brou) edustalla ja muutama ulkokuva.

Luostarin ympäriltä olisi illalla löytynyt useita illallisravintoloita.

Kaupungin keskustassa oli ihania kukka-asetelmia. Kaupungintalon ikkunalaudoilta roikkuvat punavalkoiset kukkalaitteet olivat erityisen taidokkaita. Ihania rakennuksia ja ravintoloita. Jos tähän kaupunkiin vielä joskus tulemme, niin ehdottomasti kävelemme keskustaan ja syömme muualla kuin Ibiksessä. Harmi, että Marjan laiskuuden takia se jäi eilen tekemättä.

Täytimme tankin Ranskan edullisimmalla ysivitosella, litrahinta 1,470 €.

Ihana sää, aurinko paistoi miltei pilvettömältä taivaalta. Asteita jo +12. Vihreät, tasaiset peltomaisemat jatkuivat. Lyon ohitettiin ennen puolta päivää.

Ajoimme St. Etiennen keskustaan. Jouluvaloja joka kadulla, lama ei ainakaan vielä ollut St. Etiennen ehtinyt. Aivan uusi Ibis autotallilla päärautatieasemaa vastapäätä. Helppo löytää. Hyvä yöpymispaikka.

Ajoimme Loiren vartta Gorgesin reittiä maalauksellisten kylien läpi (Route des Gorges de la Loire). Kylissä oli paljon taitavasti rakennettuja luonnonkivitaloja. Monet oli kunnostettu sisältä uuteen uskoon, mutta ulkokuori oli jätetty niin vanhanrosoiseksi kuin mahdollista. Chamalieres sur Loire oli liuskekivikylä parhaasta päästä, oikea luonnonkivitaloarkkitehtuurin helmi.

Kylien välissä aukenivat laajat viljavainiot ja karjalaitumet. Juustoloita oli vähän väliä, myytävänä vuohenjuustoa.

Le Puy'n jälkeen alkoi sade. Näkyvyys oli välillä erittäin huono. Kaikki muuttui hetkessä ankeaksi. Lanceag oli surkean harmaa sateessa. Lämpötilakin laski 7:ää asteeseen. Maalaismaisemat, isoja nautakarjoja, lampaita, kuusimetsiä.

Hernerokkasumu ennen Mendeä. Mende näytti edelleen vilkkaalta. Nuoria liikkeellä runsaasti. Talot kiipesivät hauskaasti vuoren rinteillä. Eläväinen paikka.

Mendestä jatkoimme kohti Montpellierä. Tie oli hyvä, muutama tunneli, mutta pääasiassa tie oli louhittu vuorten kupeeseen. Upeat vuoristomaisemat. Ensin ajoimme laaksossa kahden vuorijonon välissä, mutta moottoritiele tultaessa tie kiipesi 700 -800 metrin korkeuteen. Maisemat olivat kerta kaikkiaan ihanat. Vahinko, että pimeä nielaisi upeat näkymät. Sadettakin piisasi, väliin oikein rankkana. Reitti on pakko ajaa uudelleen päivänvalossa.

Montpellierin Ibis Centre oli valittu yöpymispaikaksi. Oli vaikeuksia osua oikeille yksisuuntaisille kaduille, koska osoitteeksi "Tompalle" voitiin antaa vain eräs place ja erään bulevardin kulma. Puolen tunnin kiertelyn ja kaartelun jälkeen onnistuimme tekemään tiettyssä risteyksessä oikean käännöksen ja olimme Ibiksen pihalla. Tilaa oli, huoneen hinta 83 €, autotalli 13 €, aamiaiset 9 €/kpl. Autotalli oli todella hyvä, hissillä pääsi suoraan kerrokseen. Mutta autotalliin ajo oli mutkikas. Ensin puoli kilometriä yhteen suuntaan, sitten äkkikäännös vasempaan ja takaisin puolikilometriä ja vasta sitten sisään autotalliin.

Huone oli juuri uusittu. Kooltaan pieni ja iso parivuode täytti sen lähes kokonaan. Vuodetta vastapäätä oli iso taulutelevisio. Mutta se wc-kylpyhuone! Pieni savulasiseinäinen liukuovinen keksintö huoneen nurkassa. Tuli Berliinin Park Inn mieleen. Entäpä suihku. Se oli ihmekorokkeella, pieni lasiseinänpuolikas yhdessä laidassa eikä mitään estettä valuvalla vedelle. Suihkusta Niagaran vauhdilla tuleva vesi virtasi suoraan kylpyhuoneen lattialle ja sieltä olohuoneeseen imeytyen pikkuhiljaa parketin alle. Parketti kitisi ja paukkui niin, ettei tehnyt mieli kävellä lattialla ollenkaan. Oli sipa ollut mielenkiintoista kuulla tämän modernin ratkaisun perustelut suunnittelijalta.

Illallinen Ibiksessä. Magret de Canard ja entrecôte-pihvi. Canard oli paistettu pikimustaksi. Pihvikään ei ollut toivotunlainen. Eipä sianpäitä herunut. Melkein saporpuolella oltiin.

Maanantai 21.11.2011

Montpellier- Perpignan - Axat - Foix - St. Beat – Vielha, yht. 440 km

Matkaan lähdettäessä kymmenen maissa sää oli puolipilvinen, miltei aurinkoinen. Ihmettelimme television aamun sääennusteita. Sadetta ja myräkkää piti näillä main olla jo aamupäivästä.

Kiireesti moottoritiele ja kohti Perpignania, jonne oli 100 km. Puolen tunnin ajon jälkeen sää muuttui täydellisesti. Mustanpuhuvat pilvet vyöryivät Perpignanin suunnalta. Kaatosade hakkasi ikkunoihin ja salamet sinkoivat. Sade ylti sellaisiin mittasuhteisiin, ettemme moisessa olleet koskaan ajaneet. Ajonopeus oli alennettava 60:een, näkyvyys oli olematon. Suurin osa autoista oli pysähtynyt moottoritien levennyksille hätävilkut päällä. Me muutaman muun kanssa jatkoimme urholisesti eteenpäin lähes Perpignaniin saakka.

Moottoritieltä poistuimme Axatin poistumassa. Tiet olivat väliin täysin veden peitossa. Onneksi oli neliveto. Viinitarhat tien molemmin puolin olivat kuin riisipeltoja. Taivas oli musta ja salamet leiskuivat. Täydellisen kamala ilma!

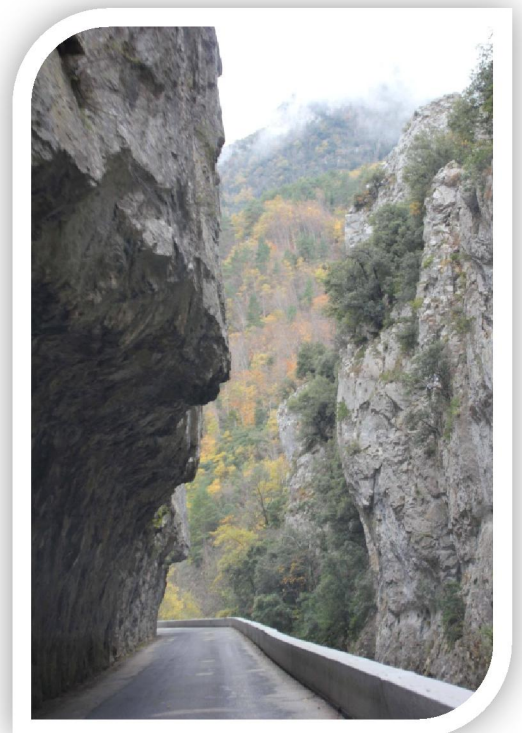
Tällaisissa olosuhteissa päätimme lähdemmekö ylittämään Pyreneiden vuoriston vai jatkammeko moottoritietä Espanjan puolelle. Äänestyksen tulos 2-0 Pyreneiden ylityksen puolesta. Risto oli näkevinään mustuuden keskellä jonkun toivon kipinän paremmasta säästä.

Suuntasimmekin siis kohti Axatia Ranskan Pyreneillä. Ohitimme upeita ruskan väreissä hehkuvia viinitarhoja. Kapeat junaraiteet mukailivat tien kulkua. Yhtään hyvää kuvaa ei saatu.

Sää alkoi vähitellen parantua ja maisemasta erottuivat viinitarhojen lisäksi korkeat kukkulat. Aikamme ajettuamme ja vieressä kulkevaa junarataa ihmetellessämme tulimme Axatin pikkuiseen kylään. Kylän rautatieasemalla meille selvisi junaraiteiden arvoitus. Kyseessä oli 60 kilometriä pitkä turistijunareitti Rivesaltesta Axatiin. Juna kulki läpi vuoden ja juhlapyhinä sillä oli erityisiä teemamatkoja, kuten Pääsiäismunien metsästys, Halloweenin kauhut tai Joulun tunnelma.

Junareitillä on sadan vuoden historia, sillä aikoinaan se yhdisti Rivesaltesin ja Carcassonnen toisiinsa. Nykyään reitti päättyy Axatiin. Quillanin ja St Martin Lysin välinen rataosuus ei ole enää turvallinen. Rata myötäilee maalauskellista Aude-jokea, kulkee läpi pitkien tunneleiden ja komeiden siltojen. Reitti tarjoaa upeita näkymiä Pyreneiden vuoristoon, Catharin linnoihin, viinitarhoihin ja pikkukyliin.

Jos juna olisi nyt lähtenyt Axatin asemalta, olisimme hyppäneet kyytiin. Junakyydin sijaan poikkesimme vuoren

seinämään kaiverretulle tielle, joka vei lähellä olevaan solaan, Gorges St Georgesiin. St Georgesin sola on 350 metriä syvä ja 20 metriä leveä ja solan pohjalla solisee Aude-joki. Tie on tehty kover-tamalla kalliota, jotta se on saatu mahtumaan kallion ja joen väliin. Mykistytävän ihana tie.

Palasimme samaa reittiä Axatiin ja jatkoimme kohti Foixia, joka sijaitsee Andorran rajalta noin 35 km pohjoiseen.

Foix oli aito perinteitä vaaliva vuoristokaupunki. Oli kovasti meidän mieleemme. Joimme maito-kahvit ja kiersimme keskustan pääkadut ikkunaluukkuja kuvaten. Entisaikojen tyyliin koristeltu suuri ulkokatos oli rakennettu keskelle kaupunkia. Sen varjossa kaupunkilaisten oli mukava istuskella kesähelteillä ja se antoi mainion suojan syysateilla.

Foixista matka jatkui kippuraiselle vuoristotielle. Yöksi oli määrä ehtiä Espanjan Pyreneille, Vielhaan. ”Tomppa” ennusti tunnin ajomatkaa ja valoa oli tiedossa vain noin puoleksi tunniksi. Siis kiireesti rattia vääntämään. Upea reitti ja hyvä tie. Tiessä hyvät keski- ja reunamaalaukset. Ihan mahdolloman jyrkkiä mutkia, mutta onneksi liikenne oli olematonta. Jonkin aikaa edellämme ajoi sellainen kulkupeli, että olimme aivan kauhuissamme. Kuorma-auto ja sillä peräkäräylava, jossa pikkutraktori. Ja tämä yhdistelmä ajoi vuoristoisella serpentiinillä sellaista kyytiä, että meillä oli täysi työ pysyä perässä, emmekä loppujen lopuksi pysyneetkään. Onneksi ei ollut vastaantulijoita. Jos olisi ollut, niin olisi kyllä syntynyt karmea jälkeä. Yhden serpentiinin takaa paljastui tiellä seisoskeleva kaurislauma. Vauhtimme oli maltillinen ja huomasimme kauriit ajoissa.

St. Beatin vuoristokaupungin läpi ajoimme jo pilkkopimeässä.

Aran-laaksossa olevaan Vielhaan saavuimme kahdeksalta. Majapaikkaamme, Parador de Vielhaa, ympäröi Pyreneitten mahtava vuoristomaisema lumihuippuineen. Talvella Vielhan seudut täyttyvät talviurheilun harrastajista, kesäisin seudulla patikoidaan ja retkeillään. Vielhan Parador on moderni kylpylähotelli, jossa voi sauna ja nauttia erilaisista kylvyistä ja hoidoista reippaan päivän jälkeen. Me tyydyimme vain yöpymään ja viihtymään paradorin upeissa seurustelusalongeissa ja illallisravintolassa. Suurin seurustelusalonki oli vertaansa vailla. Suuri takka keskellä valtavaa salia ja kymmeniä upottavia sohvaryhmiä ympäriinsä.

Illallisena Paradorin suosittelen Pyreneiden alueen menu viineineen yhteishintaan 83 €. Ruokalajeja menussa oli 4. Kaksi erilaista alkupalaa, pääruoka ja jälkiruoka. Marjalla pääruokana paistettu kala, Ristolla makkaralihakeitto! Sianpäitä ehdottomasti alkupalloista ja maisemasta, saparat väpättivät makkarakeitelle.

Ravintolan taustamusiikki mykisti Riston. Äänentoistolaitteista soi maltillisella volyyymilla Concierto de Aranjuez. Taivaallista musiikkia!

Nautimme loput Riojan punaviinipullosta parvekkeellamme ihailen alhaalla ja ympäröivillä vuorenrinteillä välkkyviä valohelminauhoja. Elämä ei olisi voinut olla enää ihanampaa kuin tämä päivä ja tämä hetki. Hetken + yöpymisen hinta aamiaisineen golden age-alennuksella oli yhteensä 125 €. Ja tuhat kertaa ihanampi kuin samanhintainen golfkierros!

Tiistai 22.11.2011

Vielha – Puente de Montanana – Tresp – Lleida – Zaragoza – Sigüenza, yht. 535 km

Ennen auringonnousua Marja hiipi hiiren hiljaa parvekkeelle. Upea vuoristomaisema ilmaantui vähitellen aamun sarastaessa silmien eteen. Lumihuippuiset vuoret muodostivat kuvauksellisen panoraamamaiseman. Itse Vielha, 2600 asukkaan vuoristokaupunki, oli syvällä vuorien sylissä.

Ja Paradorin aamiainen oli täydellinen. Mitään ei olisi voinut enää lisätä.

Vielhan Paradorista lähdettyämme kävimme katsastamassa lähellä olevan toisen paradorin sijainnin. Parador de Arties oli vain 5 kilometrin päässä. Katsastimme yleiset tilat ja hyväksi havaitsimme. Tyyli oli erilainen kuin Veilhassa, mutta viihtyisä. Ja jättiläistakka täälläkin. Oli helppo eläytyä talvipakkasella takanääressä istuvien hotellivieraiden nautintoon.

Artiesista palasimme takaisin Vielhaan ja annoimme ”Tompalle” ajo-ohjeeksi Puerto de Montanana. Ihana reitti.

Montananasta taas ylös vuorille Trempiin. Juuri kun olimme asettuneet laaksomaisemiin, niin eikös Risto ollut suunnitellut uutta nousua. 26 kilometrin matka Trempiin oli yhtä nousua ja sitten laskua.

Tremp oli paljon isompi ja etenkin vilkkaampi kuin mitä ylempää vuorten rinteeltä katseltuna olisi luullut. Kello oli vähän vaille 14 ja siesta alkamassa.

Kouluista pulppusi reppuselkiä kaduntäydeltä ja kaikkien kauppojen metallikaihtimet kolisivat vauhdilla alas. Infotoimiston tyttö kopsautti toimistonsa oven napakasti kiinni nenämme edestä. Hymyili ja kipaisi siestanviettoon. Meille jäi kylän keskellä oleva kirkko, jota sitten kuvasimme joka ilmansuunnasta.

Kaupungin puut olivat rankan syyskäsittelyn kohteena. Kaikki, mikä kesän aikana oli kasvanut, karsittiin pois, vain kummitusmaisat rangat jätettiin kevättä odottelemaan.

Matka Trempistä Lleiraan oli upea. Mitkä maisemat ja smaragdinin värinen joki. Vuoret. Kiemurainen tie.

Lleirasta oli pakko siirtyä Zaragosan moottoritielelle aikataulusyistä. Ja Zaragosasta Madridiin menevälle moottoritielelle. Tovin ajon jälkeen olimme seisovassa ruuhkassa, satoi, rekkoja vaikka kuinka. Toivotonta. Nopeus parhaimmillaan noin 20 km tunnissa. Näin kului lähes tunti.

Jotenkuten pimeässä ja sateessa pääsimme Sigüenzan poistumaan. Matkaa valittuun paradoriin piti olla jäljellä noin 20 km. Mutkainen, kapea ja pimeä tie. Ei valoja ja asumuksia missään. Vielä 2,5 km ennen määränpäättä kaikki ympärillä oli yhtä mustaa pimeyttä. Olimme varmoja, että jos tästä pimeydestä ikinä joku asutus ja varsinkin joku majapaikan löytyy, niin se on varmasti suljettu lomien vuoksi tähän vuoden aikaan.

Mutta eipä mitään. Kaupunki löytyi ja mikä parasta, mitä upein Parador-linna ilmestyi eteemme pimeydestä. Alkuperäinen Sigüenzan linna oli rakennettu 400-luvulla ja sitä oli vahvistettu 700-luvulla maurien toimesta. Fernando I valtasi linnan maureilta vuonna 1123 ja linnasta tehtiin piispan palatsi. Taidokkaasti entisöity linna on toiminut paradorina vuodesta 1964 lähtien.

Majoituimme, oitimme baarissa kuivat sherryt ja ravintolassa illallisen. Bacalhauta ja pihviä. Vahvasti ylihinnoitellut ruoka-annokset, mutta ihana huone. Lasillinen punaviiniä huoneemme ikkunasyvennyksessä illan päätteeksi. Kuninkaallinen olo.

Keskiviikko 23.11.2011

Sigüenza - Madrid - Merida – Trujillo - Badajoz – Beja – Carvoeiro, yht. 900 km

Sää oli aurinkoinen, viileä tuuli puhalsi, asteita aamulla +8.

Aamiainen mallia superluxus. Vahinko ettei ollut varavatsaa. Vielä viimeinen silmäys upeaan yöpymislinnaamme ja sitten matkaan. Kello oli kymmenen. Muutama valokuva itse Sigüenzan kaupungista. Oli aidon keskiaikainen edelleen. Paljon isompi kuin olimme illalla pimeässä päätelleet. Oli ollut 1400-luvulla jopa yliopistokaupunki.

Harmittamaan jäi, ettemme silloin tienneet mitään kaupungin katedraalista. Olisi ollut pistäytymisen arvoinen. Katedraalista olisi löytynyt mm. kuningatar Isabellan Granadan taistelussa kuolleen hovipojan, Martin de Arcen hautakammio, jota pidetään yhtenä Espanjan kauneimmista hautakammioista. Kirkon museossa olisivat olleet mm. El Grecon ja Zurbaranin maalaukset. Mitään englanninkielistä infoa ei paradori pystynyt antamaan Sigüenzasta tai linnasta. Kehottivat katsomaan netistä, jos jotain löytyisi. Sieltä vasta luimme mm. katedraalista.

Isojen kotkien, ettei vain vallan korppikotkien parvi, toistakymmentä yksilöä, kaarteli tien yläpuolella heti paradoriin lähdettyämme. Sitten ”Tomppa” käänsi meidät pienelle paikallistielle Saucan suuntaan 10 kilometrin jälkeen lähdöstä. Ja samaa tietä palattiin hetken päästä takaisin, koska ko. tie oli poikki ja Madridin tielle pääsi vain samaa tietä, kuin eilen olimme ajaneet.

Kello 10.45 pääsimme vihdoinkin Madridin tielle. Ja samat tietyöt jatkuivat vähän väliä eli lähes koko matkan Zaragozasta Madridiin yksikaistaista ajoa. Ruuhkat olivat kovat ja meno hidasta. Ainakin tunti menetettiin suunnitellusta ajoajasta. Maisemat aakeeta ja laakeeta okranväristä peltoa.

Tietyöt loppuivat heti Madridin ohitustielle siirryttäessä. Madridin ohitus sujui näppärästi ”Tompan” avulla, muuten olisi ollut melkoista arvailua, niin monta siirtymistä eri teille oli tehtävä ennen kuin Madrid oli ohitettu.

Kello oli vartin yli kaksi ja asteita +16. Matkaa oli vielä runsaasti jäljellä. Sää oli aurinkoinen ja upea. Tasaiset pellot vaihtuvat pikkuhiljaa kumpuilevaksi metsämaisemaksi. Jopa pikkuvuoristoksi. Tie oli hyvä.

Kotkia ja haukkoja kaarteli oliivitarhojen yllä. Parque National de Monfrague oli lähellä ja siellähän petolinnut asustivat sankoin joukoin.

Ohitimme Trujillon. Sielläkin on muistin mukaan paradoriin yövytty joskus.

Ihanaa kun tällä reitillä ei ollut niitä kuolettavan ikuisuuksiin jatkuvia oliivipuutarhoja. Täällä oli sentään vaihtelevasti oliiveja, viiniköynnöksiä, viljapeltoja ja karjalaitumia.

Rio Guadianan ylitimme Meridan kohdalla ja kello oli 15.30. Badajozin golfkentän mainos, green fee 45 €, houkutteli ohikulkijoita. Tuolla hinnalla olisi jo kannattanut pelata. Taas kiemurtelevan Rio Guadianan ylitys.

Heti Badajozin jälkeen kello 16.16 ylitimme Portugalin rajan. Oikeasti kello tällä puolella rajaa oli vasta 15.16. Saimme yhden lisätunnin. Asteita oli +16.

Olimme Alentejon maakunnassa, aurinko paistoi, taivaalla muutama pilvenhattara. Kesämaa. Päätimme ajella paikallisteitä, aistia tätä ilmaa ja tätä maata hissukseen.

Moottoritietä poistuimme Elvasin kohdalla ja ajoimme Redondon ja Vila Vicosan suuntaan (Siguënzan sisärkaupunki). Tien molemmin puolin ihanat, tutut portugalilaiset maalaismaisemat vihreine kukkuloineen ja oliivi- ja korkkitammipuineen. Hyvä tie. Vain muutama vastaantulija.

Aurinko oli alhaalla ja paistoi suoraan kuskin silmiin, kunnes kymmentä yli viisi lasi horisontin taa.

Hämärtyvässä illassa ajoimme Bejan ohi Ouriqueen, josta loppumatka moottoritietä Lagoaan.

Carvoeiron Rocha Bravaan saavuimme kahdeksan hujakoilla. Ajoimme kylän kautta. Yllättävän moni ravintola oli auki ja asiakkaita näytti riittävän.

Ajokilometrejä viimeiselle päivälle kertyi 900 km. Vaihdoimme kuskia vajaan 200 kilometrin välein. Näin urakka ei tuntunut niin mahdottomalta.

Risto ilmoittautui Rocha Bravan vastaanotossa ja sitten Honda kohti Atlantic Pointtia. Yllätys oli suuri, kun havaitsimme, että puutarhat oli pistetty ihan uuteen uskoon. Pensasaita leikattu niin, että Atlantti näkyi joka suuntaan. Ja muutenkin puutarhan perusparannus oli upealla mallilla.

Tulokuohuviinejä yläterassilla nautiskellessamme viime talven kissat Tiku ja Jörgen kävivät tervehdimässä. Takua ja Kainoa ei näkynyt. Tiku muisti meidät ja antoi silittää ja oli mielissään ilmestymisestäämme. Kyykötti pöydän alla koko sen ajan, kun olimme terassilla. Näytti hyväkuntoiselta. Hyvin olivat Pekka ja Ulla ruokkineet puolentoista viikon ajan.

Tuntui mukavalta olla taas täällä.

Ulla ja Pekka olivat tulleet lentoteitse Rocha Bravaan 13.11. Samana päivänä, kun me lähdimme Helsingistä. Meidän matkamme kesti vain vähän kauemmin. Ehdimme onneksi tavata ja jopa pelata kierroksen golfia Gramachossa ennen kuin he palasivat Suomeen.

Kaikki kissatkin ilmestyivät maisemiin. Syövät meidät pikkuhiljaa vararikoon!

Juhlia piisasi seuraavina viikkoina, oli seuran 20-vuotisjuhlat Vilamourassa ja omat itsenäisyyspäivän istujaiset Atlantic Pointissa. Golfia pelattiin ja illallistettiin mm. Annen ja Villen kanssa. Lastenlapsi Julia ja poikaystävä Miika tulivat 12.12. viikon lomalle 506B:hen. Heidän kanssaan tutustuttiin mm. Lissabonin joulutunnelmaan. Sitten tulikin jo jouluviikko.

Näissä muistoissa ja merkeissä pistetään joulukinkku uuniin ja toivotellaan

OIKEIN IHANAA JA RAUHAISAA JOULUNAIKAA!

Marja ja Risto